

Overheidstekort 2,5 procent in 2013

- Tekort na vijf jaar weer onder de 3-procentnorm
- Sterke stijging van overheidsinkomsten
- Schuld gestegen naar 73,5 procent van het bbp

Het overheidstekort kwam in 2013 uit op 2,5 procent van het bruto binnenlands product (bbp). Hiermee is het tekort na vijf jaar weer onder de Europese norm van 3 procent gekomen. Het tekort was in 2012 nog 4,1 procent. De overheidsschuld steeg in 2013 met 2,2 procentpunt tot 73,5 procent van het bbp, ruim boven de Europese grens van 60 procent. Dit blijkt uit de nieuwste cijfers van het CBS.

Het overheidstekort was in 2013 ruim 9 miljard euro lager dan in 2012. De forse daling van het tekort kwam grotendeels door gestegen inkomsten. De inkomsten namen met 7 miljard euro toe tot 285 miljard euro.

Het cijfer van het overheidstekort kan nog worden aangepast, omdat de boekingswijze van de nationalisatie van SNS REAAL in 2013 nog niet definitief is. Bij omvangrijke en ingewikkelde transacties consulteert het CBS het Europees statistisch bureau, Eurostat, voor een correcte toepassing van de regels. Deze consultatie loopt momenteel. Dit kan nog een licht opwaarts effect van hooguit enkele tienden van een procentpunt hebben op het tekort als percentage van het bbp.

De toegenomen overheidsinkomsten kwamen voor 5,6 miljard euro door hogere belastingen en premies, grotendeels een gevolg van regeringsmaatregelen. De loon- en inkomstenbelasting inclusief de premies waren voor bijna de helft hiervoor verantwoordelijk. De opbrengsten uit de assurantiebelasting verdubbelden daarnaast tot 2,3 miljard euro door een tariefsverhoging. Ook de energiebelasting nam in 2013 sterk toe. De belasting- en premiedruk bereikte met 39,3 procent van het bbp de hoogste stand sinds 1999.

De overheid ontving in 2013 ook meer geld door hogere dividenduitkeringen van DNB en ABN AMRO. Dit leverde de schatkist 1,4 miljard euro meer op. De aardgasbaten namen met 0,5 miljard euro toe tot 15 miljard euro. Zij leverden nagenoeg net zoveel op als in het recordjaar 2008.

De overheidsuitgaven namen met 2 miljard euro af. Sinds 2010 liggen deze rond de 300 miljard euro. De uitgaven daalden in 2013 door eenmalige opbrengsten uit de veiling van de 4G-

telecomfrequenties van 3,8 miljard euro die bij internationale afspraak als negatieve uitgaven moeten worden gezien. Bij de uitgaven zette verder de trend door van de afgelopen jaren van lagere uitgaven aan beloning van werknemers van de overheid en lagere investeringsuitgaven. Ondanks de hogere schuld namen de rentelasten verder af als gevolg van gunstige herfinanciering van de schuld.

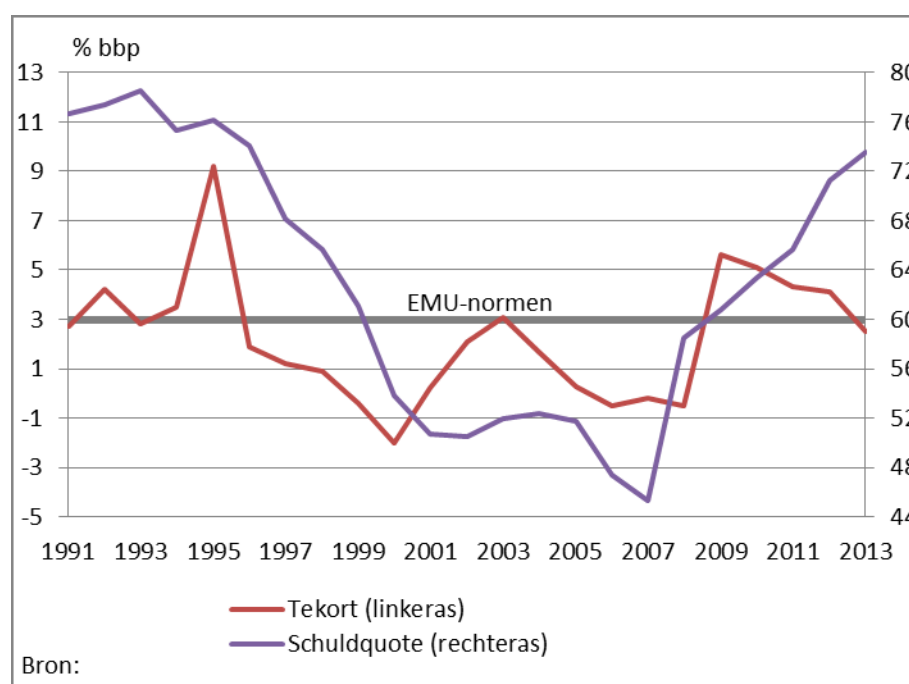
De uitgaven aan uitkeringen bleven stijgen. Zij gingen in 2013 met 3,4 miljard euro omhoog. Dit kwam grotendeels door werkloosheids- en ouderdomsuitkeringen. De zorguitgaven van de overheid in het kader van de AWBZ en de Zorgverzekeringswet, die afgelopen jaren fors stegen, bleven nagenoeg op het niveau van 2012. Een belangrijke oorzaak was het hogere eigen risico in 2013.

De schuld van de overheid nam in 2013 met 16 miljard euro toe tot 443 miljard euro. Deze toename is bijna gelijk aan de financiering van het tekort. De nationalisatie van SNS REAAL leidde tot een extra schuldtoename van meer dan 8 miljard euro. Het ging hierbij enerzijds om kapitaalsteun aan SNS REAAL die gefinancierd moest worden, anderzijds om de overname van de vastgoedportefeuille van SNS REAAL inclusief daarbij behorende schulden.

Opbrengsten uit verkoop van financiële activa, zoals een deel van de Amerikaanse hypotheekportefeuille overgenomen van ING, zorgden voor een afname van de overheidsschuld. Deze opbrengsten hebben geen effect op het tekort, maar leveren wel geld op waarmee de overheidsschuld gereduceerd kan worden. Ook de invoering van verplicht schatkestbankieren voor decentrale overheden eind 2013 dempte de schuldtoename. Met het geld van decentrale overheden kon het Rijk eigen uitgaven financieren of schulden aflossen.

Vandaag verscheen ook de publicatie ['Nederland in 2013'](#). Deze publicatie geeft een beschrijving van de Nederlandse economie in 2013.

Overheidstekort en -schuld

Technische toelichting

Rapportage aan de Europese Commissie

De gepubliceerde cijfers van het CBS zijn de officiële cijfers over het overheidssaldo en de overheidsschuld van Nederland. Zij worden aan de Europese Commissie gerapporteerd in het kader van de buitensporige-tekortenprocedure (BTP of 'Excessive Deficit Procedure', EDP). De rapportages vinden twee maal per jaar plaats, voor 1 april en voor 1 oktober. Het statistisch bureau van de Europese Unie, Eurostat, zal de tekorten en schulden van alle lidstaten die zijn ingediend voor 1 april 2014, na verificatie publiceren op 23 april a.s..

Overheidssaldo en overheidsschuld

Het overheidssaldo (ook wel EMU-saldo genoemd) is het verschil tussen de inkomsten en de uitgaven van de overheid. Inkomsten en uitgaven worden daarbij geboekt in het jaar dat economische waarde tot stand komt, gewijzigd wordt of verloren gaat, of wanneer een recht dan wel verplichting ontstaat, veranderd wordt of wordt geannuleerd.

De overheidsschuld (ook wel EMU-schuld genoemd) is de schuld van de overheid gewaardeerd tegen nominale waarde (niet op marktwaarde). De zogenaamde handelskredieten en transitorische posten worden niet in de schuld meegenomen. De onderlinge schulden tussen de Nederlandse overheden tellen ook niet mee.

Overheid

De overheid omvat de centrale overheid (voornamelijk het Rijk), de lokale overheid (gemeenten, waterschappen, provincies, e.d.) en de sociale fondsen. Het CBS verzamelt voor de samenstelling van de cijfers gegevens bij de belangrijkste overheden en completeert deze met aanvullende ramingen voor de ontbrekende instellingen.

Methode

De gegevens in dit persbericht zijn samengesteld op basis van de Europese richtlijnen voor het samenstellen van de nationale rekeningen (ESR95) en de aanvullende Europese regels voor het bepalen van overheidstekort en overheidsschuld.

De gepubliceerde cijfers vormen de eerste jaarramingen van het CBS voor de sector overheid over 2013. De gegevens over eerdere jaren zijn gepubliceerd bij het verschijnen van de publicatie Nationale rekeningen in juni 2013.

Revisie nationale rekeningen

In 2014 zullen de nationale rekeningen worden herzien omdat de Europese richtlijnen voor de nationale rekeningen dan wijzigen door invoering van het ESR2010. Bij deze revisie zullen ook nieuwe methoden en bronnen worden ingezet. Hierdoor zullen de cijfers van alle jaren wijzigen. De resultaten van de [revisie](#) voor het verslagjaar 2010 heeft het CBS op 6 maart jl. gepubliceerd. Eind juni 2014 zullen de gereviseerde cijfers van de nationale rekeningen, waaronder het tekort en de schuld van de overheid, voor de periode 2001 tot en met het eerste kwartaal van 2014 worden gepubliceerd. Vanaf dat moment zullen de Nederlandse nationale rekeningen volledig aangesloten zijn op de nieuwe internationale richtlijnen. Uiterlijk vanaf september zal dat gelden voor alle lidstaten van de Europese Unie. De formele overgang op de gereviseerde cijfers voor het tekort en de schuld van de overheid in het kader van de buitensporige-tekortenprocedure vindt plaats bij de rapportage voor 1 oktober 2014 aan de Europese Commissie.

Tabel 1: Overheidssaldo

	2009	2010	2011	2012	2013
<i>mld euro</i>					
Totaal inkomsten	262,8	271,7	273,1	278,1	285,3
Totaal uitgaven (-)	294,8	301,3	298,7	302,1	300,0
Rentevoordeel / nadeel uit swapcontracten	-0,1	-0,6	-0,4	-0,4	-0,4
	+				
Overheidstekort (-) / overschot (+)	-32,1	-30,1	-26,0	-24,3	-15,2
Bruto binnenlands product (bbp)	573,2	586,8	599,0	599,3	602,7
<i>uitgedrukt als % bbp</i>					
Totaal inkomsten	45,8	46,3	45,6	46,4	47,3
Totaal uitgaven (-)	51,4	51,3	49,9	50,4	49,8
Overheidstekort (-) / overschot (+)	-5,6	-5,1	-4,3	-4,1	-2,5

Bron CBS**Tabel 2: Overheidssaldo naar overheidslaag**

	2009	2010	2011	2012	2013
<i>mld euro</i>					
Overheid waarvan	-32,1	-30,1	-26,0	-24,3	-15,2
Centrale overheid	-19,9	-23,7	-16,8	-18,8	-5,3
Lokale overheid	-3,7	-4,8	-2,9	-2,5	-1,9
Sociale fondsen	-8,5	-1,6	-6,3	-3,0	-8,0
<i>uitgedrukt als % bbp</i>					
Overheid waarvan	-5,6	-5,1	-4,3	-4,1	-2,5
Centrale overheid	-3,5	-4,0	-2,8	-3,1	-0,9
Lokale overheid	-0,6	-0,8	-0,5	-0,4	-0,3
Sociale fondsen	-1,5	-0,3	-1,1	-0,5	-1,3

Bron CBS**Tabel 3: Overheidsschuld naar schuldtitel (ultimo standen)**

	2009	2010	2011	2012	2013
<i>mld euro</i>					
Overheidsschuld	348,3	372,0	393,7	427,1	443,0
Chartaal geld	0,5	0,4	0,5	0,5	0,5
Kortlopende waardepapieren	57,6	53,2	43,4	32,9	26,1
Obligaties	211,6	240,6	265,3	298,2	321,7
Kortlopende leningen	12,1	14,3	19,7	28,9	28,0
Langlopende leningen	66,5	63,5	64,8	66,6	66,7
<i>uitgedrukt als % bbp</i>					
Overheidsschuld	60,8	63,4	65,7	71,3	73,5

Bron CBS